

Granskning av vuxenutbildningen

Hylte kommuns revisorer

2025-09-09

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hylte kommun genomfört en granskning av vuxenutbildningen. Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och folkhälsonämndens styrning av vuxenutbildningen är ändamålsenlig samt om detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kultur- och folkhälsonämndens styrning av vuxenutbildningen inte är helt ändamålsenlig. Vidare bedömer vi att detta inte helt sker med tillräcklig intern kontroll.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Har nämnden en ändamålsenlig styrning av vuxenutbildningens verksamhet? (mål/styrdokument/resursfördelning)	Delvis	
2. Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta vuxnas utbildningsbehov?	Ja	
3. Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta arbetslivets kompetensbehov?	Ja	
4. Finns en systematisk dokumenterad uppföljning av vuxenutbildningen som kontinuerligt delges nämnden?	Delvis	
5. Tillser nämnden att adekvata åtgärder vidtas om brister identifieras avseende verksamhet och ekonomi?	Nej	

Rekommendationer

Vi rekommenderar nämnden att:

- På sikt utveckla mer unika målsättningar för vuxenutbildningen samt besluta om budget för vuxenutbildningen.

- Utveckla uppföljning och analys av vuxenutbildningen utifrån de lokala målsättningarna och budget.
- Genom uppföljning och analys skapa underlag för att som möjliggöra för nämnden att vidta åtgärder både för hela kompetenscentrum men även riktade mot vuxenutbildningen.

Innehållsförteckning

Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	6
Avgränsning.....	6
Metod.....	6
Granskningsresultat	8
Inledande iakttagelser	8
Styrning	9
Möta vuxnas utbildningsbehov	11
Möta arbetslivets kompetensbehov	14
Uppföljning och rapportering till nämnden.....	16
Adekvata åtgärder	18
Samlad bedömning.....	20
Rekommendationer.....	20
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	21

Inledning

Bakgrund

Vuxenutbildningen är viktig för många samhällsutmaningar såsom nyanländas etablering, möjligheten för individer att byta yrken och kompetensförsörjning till arbetslivet.

Vuxenutbildningen har ett dubbelt uppdrag: att både möta vuxnas utbildningsbehov och arbetslivets kompetensbehov.

Skolinspektionens årsrapport för år 2023 tydliggör att den öppna regleringen av vuxenutbildningen skapar utmaningar för kvalitet och likvärdighet. Det finns inom Komvux en risk att andra aspekter än kvalitet och pedagogiska perspektiv i allt för hög utsträckning beaktas av huvudmännen vid utformning av utbildningens genomförande. Vidare beskrivs att svag uppföljning och styrning från huvudmännen kan förklara flera brister som identifierats. I myndighetens årsrapport för 2024 framförs vidare att det är stora skillnader mellan granskade verksamheters kvalitet och utförande vilket riskerar att påverka elevernas möjligheter att få en likvärdig vuxenutbildning. En förklaring till de brister som myndigheten har iakttagit är de resultat de ser kopplat till svagheter i både ansvarstagande från huvudmän och rektorer vad gäller styrning och ledning av verksamheterna samt gällande insikten i de krav som gäller för utbildningen. Skolinspektionen konstaterar att uppföljning och utveckling i syfte att realisera kraven i utbildningen, oavsett hur utbildningen bedrivs, många gånger saknas eller är svag.

Vuxenutbildningens omfattning varierar över tid beroende på arbetsmarknadens utveckling, antal nyanlända och politiska reformer, vilket ställer särskilda krav att ansvarig nämnd har en tydlig styrning, uppföljning och en hållbar resursfördelning.

Kommunen bedriver vuxenutbildning med flera utbildningar på Hylte kompetenscentrum. Under år 2023 deltog cirka 150 elever i vuxenutbildningen i Hylte kommun. Antalet elever har halverats sedan 2020. Kostnaderna för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning är de senaste åren högre än genomsnittet för kommungruppen som Hylte tillhör.

Kommunens revisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en granskning inom ovan rubricerat område.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och folkhälsonämndens styrning av vuxenutbildningen är ändamålsenlig samt om detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

- 1) Har nämnden en ändamålsenlig styrning av vuxenutbildningens verksamhet?
(mål/styrdokument/resursfördelning)
- 2) Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta vuxnas utbildningsbehov?
- 3) Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta arbetslivets kompetensbehov?
- 4) Finns en systematisk dokumenterad uppföljning av vuxenutbildningen som kontinuerligt delges nämnden?
- 5) Tillser nämnden att adekvata åtgärder vidtas om brister identifieras avseende verksamhet och ekonomi?

Revisionskriterier

Kommunallagen

- 6 kap. 6 § Styrelsen och övriga nämnder - Uppgifter

Skollagen (2010:800)

- Huvudmannens ansvar för utbildningen: 2 kap. 8 §
- Ekonomisk resursfördelning: 2 kap. 8 b §
- Systematiskt kvalitetsarbete, inklusive åtgärder: 4 kap 3, 5, 6 och 7 §§
- Vuxenutbildningens övergripande mål samt utbildningens innehåll: 20 kap. 2 och 3 §§
- Rätt till utbildning: 20 kap. 10 § (grundläggande nivå), 11b § (Rätt till utbildning i annan kommun) samt 29 § (SFI)
- Förordning (2011:1108) om vuxenutbildning

Avgränsning

Granskningen avgränsas till kultur- och folkhälsonämnden och nämndens ansvar för vuxenutbildningen. Granskningen avser i huvudsak åren 2025.

Metod

Vi har tagit del av rutiner och lokala styrdokument samt dokumenterade uppföljningar av verksamhet och ekonomi. Vidare har vi gått igenom nämndens protokoll och underliggande beslutshandlingar

Intervjuer har skett med

- förvaltningschef
- rektor och biträdande rektor för vuxenutbildningen
- studie- och yrkesvägledare

Totalt har vi genomfört 3 intervjuer.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Inledande iakttagelser

Vuxenutbildningen bedrivs i Hylte kompetenscentrum tillsammans med gymnasieutbildningen. Det finns en rektor och en biträdande rektor för hela kompetenscentrum. Rektor är tillika gymnasiechef.

I intervjuerna anges att kompetenscentrum har utvecklats under de senaste åren med tydligt fokus och anpassningar efter kommunens behov och förutsättningar. Det har tidigare år funnits ambitioner att utveckla och bredda utbildningsutbudet. Detta har inte realiserats fullt ut och det har skett anpassningar av verksamheten utifrån ekonomi och efterfråga. Verksamheten är nära sammanlänkad med gymnasieutbildningarna bland annat genom samma ledningsstruktur, personal och lokaler. I intervjuerna anges att detta samarbete är viktigt och att verksamheterna var för sig är relativt små. Hylte kommun har även en historia med nedlagd gymnasieskola. Detta sammantaget innebär att verksamheten tar det försiktigt i att växa och utveckla nya utbildningar eller inriktningar. Det finns en uppfattning om att utbildningarna bedrivs mer långsiktigt och med tydligare fokus på behoven i kommunen, än tidigare.

Vuxenutbildningen i Hylte kommun erbjuder grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning samt svenska för invandrare (SFI). I en skriftlig beskrivning som vi tagit del under granskningen beskrivs verksamhetens målgrupp inom fyra kategorier:

- Invånare som läser SFI i olika grupper och studievägar
- Invånare som behöver komplettera sina utbildningar.
- Invånare som söker livsförändring, där första steget är att samtal med studie- och yrkesvägledare (SYV)
- Invånare som med ett tydligt mål vill växla karriär.

Verksamheten tillämpar ett periodsystem där ett år utgörs av tre perioder. Varje period är ca 20 veckor lång. Periodsystemet sträcker sig läsårsvis vilket betyder att för läsåret 2024 inleds period 1 i augusti 2024 och period 3 avslutas i augusti 2025. Verksamheten bedrivs hela året.

Antagningshistoriken visar att antalet elever var 317 år 2018 för att därefter succesivt minska fram till 156 elever år 2023. Under år 2024 ökade antalet elever till 211. Från år 2021 ökade antalet antagna elever som läser på distans. Från 20 elever år 2021 till närmare 120 elever 2024. I intervju anges att SFI inte erbjuds på distans då erfarenheten visat att det inte fungerar optimalt.

Styrning

Revisionsfråga 1: Har nämnden en ändamålsenlig styrning av vuxenutbildningens verksamhet? (mål/styrdokument/resursfördelning)

lakttagelser

Vuxenutbildningen har år 2025 en total budget på strax över 13 miljoner. Det är en något lägre budget jämfört med år 2024 som var ca 14,8 miljoner. Budgeten baseras på en prognos över antalet elever som läser helårsstudieplatser. En och samma ersättning för den utbildning som bedrivs. Fullmäktige beslut om ramen för nämnden och beslutar om detaljbudget, Kompetenscentrum hanteras som en enhet i nämndens detaljbudget och vuxenutbildningen och gymnasieskolan hanteras i tillsammans. Därefter sker en intern fördelning där förvaltningen fördelar budgeten på gymnasieskola och vuxenutbildnings olika delar. Detta stäms av med nyckeltal som rapporteras till nämnden två gånger per.

Kompetenscentrum har en budget och uppdraget är att hålla budget. Nämnden använder denna modell då både gymnasiet och vuxenutbildning har variationer från år till år samtidigt som verksamheterna är relativt små. Förvaltningschefens uppföljning och prognoser sker på verksamhetsnivå där gymnasiet och vuxenutbildningen är separata.

I Resultat och ekonomisk plan 2022–2025 - verksamhetsplan och detaljbudget, steg 2 (beslutad av nämnden 2022-03-24 § 21) anges de mål och nyckeltal som nämnden fastställt för kompetenscentrum och vuxenutbildningen:

- Kompetenscentrum ska vara en viktig utbildningsinsats med hög måluppfyllelse.
- Svenska för invandrare ska bedrivas med god tillgång och hög måluppfyllelse
- Eleverna ska uppleva att utbildningen håller god kvalitet.

För målen finns nyckeltal och en förväntad nivå för dessa som även omfattar vuxenutbildningen. Dessa mål och nyckeltal kvarstår över tid och utgör grunden för nämndens årliga detaljbudget. I intervjuerna anges att budgeten innehåller vissa generella uppdrag till förvaltningen och detta håller på att utvecklas. Det anges vidare att kommunens styrmodell håller på att utvecklas vilket kommer att påverka nämndens målsättningar och nyckeltal.

Utöver budget, målsättningar och nyckeltalen beslutar nämnden om årlig dimensionering av kompetenscentrum som gör övervägningar av vilka utbildningar som ska erbjudas.

Vi har i granskningen tagit del av *Plan för systematiskt kvalitetsarbete*, Frivilliga skolformer (Reviderad senast 2025-03-24, beslutad av nämnden i mars 2025). I dokumentet beskrivs hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas på huvudmannanivå och enhetsnivå.

Huvudmannens kvalitetsarbete ska bygga på de uppgifter som framkommer genom verksamhetens kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen. I planen beskrivs även ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet.

Vid analysen av uppföljningen fastställs "vart vi ska" i samverkan med skolchef och rektor genom kvalitetsdialoger. Därefter lämnas uppdraget åt enhetens rektor att genom en *Skolutvecklingsplan* presentera "hur vi gör" för att nå måluppfyllelsen. I *Skolutvecklingsplanen* sammanställs hur enheten ska arbeta med målen och fokusområden för det kommande läsåret. Skolutvecklingsplanen är därefter ledande i utarbetandet och revideringen av bland annat kommande läsårs Plan för studie- och yrkesvägledning, Aktivitetsplan och Plan mot kränkande behandling och diskriminering.

I *Skolutvecklingsplan*, Hylte gymnasieskola och vuxenutbildning (Beslutad av rektor 2025-04-28) anges att planen är utformad för att kartlägga verksamhetens nuläge och därefter fastställa riktningen för det fortsatta kvalitetsarbetet. I processen genomförs en nulägesbeskrivning som sedan går vidare i en nulägesanalys som ligger till grund för att fastställa nästa års utvecklingsområden. Innan skolutvecklingsplanen revideras nästa gång utvärderas den och cykeln börjar om. Skolutvecklingsplanen baseras dels på den analys och de utvecklingsområden som fastslagits av Kultur- och folkhälsonämnden i Plan för systematiskt kvalitetsarbete i frivilliga skolformer, dels på den analys som skolledningen vid kompetenscentrum gör löpande under året. Skolutvecklingsplanen fungerar som ett stöd för skolans utvecklings- och kvalitetsarbete och bidrar därmed till att uppfylla skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete.

Vi har i granskningen tagit del av *Plan för studie- och yrkesvägledning*, Hylte gymnasieskola och vuxenutbildning (Beslutad av rektor 2025-04-30). I dokumentet beskrivs studie- och yrkesvägledning inom Hylte gymnasieskola och vuxenutbildning. I planen beskrivs ansvarsfördelningen i verksamheten samt ett utvärderingsupplägg och en konkret pågående aktivitetsplan. I huvudmannaplanen såväl som i lokal plan betonas att studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar. Dessa två planer är därför av vikt för hela verksamheten; skolledning, studievägledare, lärare och pedagoger. Aktivitetsplanen fungerar som ett stöd för skolans utvecklingsarbete och bidrar till att uppfylla skollagens krav på elevers rätt till studie- och yrkesvägledning samt dess systematiska kvalitetsarbete.

I samarbete med kommunerna i Region Halland planeras antal platser och utbildningar för yrkesvux. Det sker sedan en gemensam ansökan om statsbidrag som fördelas genom regionens försorg till kommunerna. Ansökan bygger på en prognos över hur många elever som kommer att läsa.

Närheten mellan vuxenutbildning och gymnasieskolan innebär att verksamheterna delar på flera delar bland annat ledning, lokaler och personal. Detta innebär både styrkor och utmaningar. Ledningen försöker i stor utsträckning hålla isär kontering och uppföljning av ekonomi för att få en tydlig bild. Det har visat sig att räkenskapssammandraget inte har överensstämmt med verksamheternas kostnader. Närheten innebär även synergier i form utbyte mellan personalen och samnyttjande av lokaler. Det blir vidare möjligt att erbjuda ett bättre utbildningsutbud och bibehålla lärare och kompetens.

Bedömning

*Har nämnden en ändamålsenlig styrning av vuxenutbildningens verksamhet?
(mål/styrdokument/resursfördelning)*

Delvis

Vi kan konstatera att nämnden har beslutat om mål och budget för vuxenutbildningen. Detta sker inom ramen för kompetenscentrums budget. Det innebär att budgeten som nämnden beslutar om även omfattar gymnasieverksamheten. I flera delar är även beslut om målen nära förknippat med kompetenscentrum som även omfattar gymnasieskolan. Det finns för- och nackdelar med att vuxenutbildningen på så sätt blir nära knutet till gymnasieverksamheten. Bland annat handlar fördelarna om att skapa förutsättningar för båda verksamheterna då antalet elever varierar över tid och kan vara svåra att prognostisera. Samtidigt är de båda verksamheterna olika skolformer med olika uppdrag och innehåll, vilket talar för att de ska styras mer separat.

Med tanke på verksamheternas relativa ringa omfattning samt den betydelse som kommunen sätter i kompetenscentrum kan det vara gynnsamt att under en period driva verksamheten inom dessa ramar. På sikt rekommenderar vi nämnden att förtydliga styrningen (mål och budget) för vuxenutbildningen och gymnasieskolan var för sig. Det innebär att nämnden även fattar beslut om budget för vuxenutbildningen.

Möta vuxnas utbildningsbehov

Revisionsfråga 2: Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta vuxnas utbildningsbehov?

Iakttagelser

Vi har i granskningen tagit del av *Plan för studie- och yrkesvägledning*, Hylte gymnasieskola och vuxenutbildning (Beslutad av rektor 2025-04-30). I planen beskrivs hur verksamheten och SYV arbetar med fem olika perspektiv:

- Individuella perspektivet
- Samhälleliga perspektivet
- Arbetsmarknadsperspektivet
- Likvärdighetsperspektivet
- Motivationshöjande perspektivet

I planen anges vidare att huvudmannens ansvar är att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla studie- och yrkesvägledningen. I intervjuerna framkommer att detta inte har skett i tillräcklig utsträckning. Det sker lokal uppföljning med närmsta chef men nämnden har inte någon systematisk uppföljning av studie- och yrkesvägledningen. Planen är känd av nämnden men inte utvärderingen. Vidare ska huvudmannen säkerställa att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses. I intervjuerna framkommer att det tidigare var en SYV i verksamheten. I samband med ökat antal elever genom nyanlända ökades även antalet SYV till två. Saknas ändå en tydlig bild om tillgången av SYV möter behoven.

I planen framgår även att verksamheten har två studie- och yrkesvägledare som arbetar med studie- och yrkesvägledning. De är tillgängliga både för enskilda drop-in-besök och individuellt bokade tider. Studie- och yrkesvägledarna uppmärksammar bland annat vilka elever inom introduktionsprogrammen som är aktuella för val till nationella program och hjälper dessa elever med vägledning, information och valstrategier. Vuxna elever uppmanas söka kurser, i enlighet med upprättade individuella studieplaner, via den digitala ansökningswebben, men gymnasieelever hanteras manuellt.

Den inledande kartläggningen av individens behov och tidigare utbildning är viktigt. I intervjuerna anges att detta fungerar tillfredsställande idag. Samtidigt vill SYV i större utsträckning arbeta mer med validerande inslag i dessa kartläggningar. Kartläggningarna och studieplanerna används även för att skapa övergripande insikter om vilka behov som finns.

Studie- och yrkesvägledare har kontinuerlig samverkan med:

- Arbetsmarknadsenheten (AME-MP-huset)
- Arbetsförmedlingen (i samband med KAA eller etableringsinsatser för nyanlända)
- Socialtjänsten – IFO Vux & Familjecentralen
- Försäkringskassan angående aktivitetsstöd och uppföljning av studieresultat
- Rusta- och Matcha-aktörer (vid efterfrågat behov från aktörernas sida)
- Lokala Yrkes- och Programråd
- Grundskolans högstadium (inklusive Centrumskolan och närvaroteamet på högstadiet)

Inom varje område beskrivs ytterligare hur utbytet ska fungera samt vilka målgrupper som finns.

På individnivå förekommer att SYV söker och kontaktar tidigare elever som inte slutfört sina studier. Det förekommer även att kontakt tas på inrådan från andra parter inom kommunen eller genom information som framkommer i samverkansforum.

I intervjuerna framkommer att utbudet med lokala yrkesutbildningar är för få. Idag erbjuds utbildningar inom vård och omsorg samt barnskötare. Vill en individ studera andra yrkesutbildningar hänvisas de till utbildningar i grannkommuner. Det finns ett regionalt samverkansavtal som tillgängliggör dessa utbildningar. För kompletterande studier i gymnasiet och grundskolan finns egen kompetens men även ett viktigt avtal med NTI (Nordens Teknikerinstitut), en extern leverantör som genomför utbildningen på distans¹.

Det pågår även återkommande rekrytering av personal då det är en relativt hög personalomsättning. Samtidigt har de ett tillfredsställande söktryck på tjänsterna. Det uppstår en bristande kontinuitet vilket påverkar förutsättningarna att erbjuda utbildningar.

Det krävs alltid minst fem individer för att en kurs ska starta. Det kan förekomma avvikelser från denna nivå om det finns kompetens och resurser som kan optimeras lokalt för att möta behoven i en mindre grupp individer. Denna nivå beslutades av föregående rektor.

Söktrycket på vuxenutbildningarna har minskat. Samtidigt har även det ökat andelen elever som slutför eller återkommer till SFI, vilket är den utbildning som flest elever lämnar innan utbildningen är slutförd.

Bedömning

Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta vuxnas utbildningsbehov?

Ja

Vi kan konstatera att det finns två tjänster för studie- och yrkesvägledare på kompetenscentrum. Vidare finns det flera forum för samverkan där vuxenutbildningen kan möta vuxna med olika utbildningsbehov. Även om kommunen inte kan erbjuda utbildningar lokalt finns det utvecklade former av samverkan för att hitta utbildningar som möter de vuxnas behov.

¹ NTI-skolan ingår i AcadeMedias segment för vuxenutbildning som inkluderar utbildning för vuxna inom komvux, yrkeshögskola och arbetsmarknadstjänster.

Möta arbetslivets kompetensbehov

Revisionsfråga 3: Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta arbetslivets kompetensbehov?

Iakttagelser

I den skriftliga beskrivningen av verksamheten anges att det finns fler olika samverkansforum för att möta vuxnas utbildningsbehov och arbetslivets kompetensbehov. I beskrivningen delas samverkan upp i två nivåer; lokal samverkan och regional samverkan.

Lokal samverkan

- Yrkesråd för gymnasieprogrammen Barn- och fritids samt Vård- och omsorg hålls med kontinuitet under verksamhetsåret.
- Hylte Kommuns näringslivsutvecklare sammankallar Industribranschråd några gånger under ett verksamhetsråd. Vuxenutbildningen informerar om utbildningar och mottar information om industrinäringslivets behov.
- Samverkan med arbetsmarknadsenheten för praktikplats så att yrkesutbildningarnas arbetsplatsförlagda lärande kan ske, samt att bistå med arbetsmarknadsinsatser. Verksamheterna delar personal. En SYV har gruppsamtal och coaching. Orienteringskurser riktat mot yrkesintroduktion ger invånare möjlighet att samverka med det lokala näringslivet förmedlat av kursledare.
- Lokal samverkan kring Vård- och omsorgscollege. Verksamheten ingår i Region Halland och vård- och omsorgslärarna i kommunernas vuxenutbildningar samverkar i ämnesråd. Här ingår både kommunala och privata aktörer.
- Genom samverkan med branschråden erbjuder vuxenutbildningen i Hyltebruk uppdragsutbildning där det efterfrågas, till exempel yrkessvenska åt anställda.

Regional samverkan

- Samverkan med arbetsförmedlingen genom prognoser, information om personer som tillhör målgruppen samt att ta del av de mål Hylte Kommun sammanställt tillsammans med arbetsförmedlingen.
- Samverkan i Vård- och omsorgscollege sker även regionalt med fler regioner för omvärldsanalyser på riksnivå.
- Vuxenutbildningen är med i två processgrupper i regional samverkan (rektorsgrupp och förvaltningsgrupp) som samordnas av Region Halland. Huvudsyftet är planering och dimensionering av utbildningar i regionen samt gemensam stadsbidragsansök för yrkesvux.
- Samverkan kring strategisk kompetensförsörjning och att nå tillgängliga via Nätverket Westum som består av 41 lärcentra och vuxenutbildningar i 46 kommuner i Västsverige.

Vidare anges att en del i studie- och yrkesvägledarnas arbete med att möta arbetslivets kompetensbehov innebär att information hämtas från Arbetsförmedlingens samt SACO:s och regionens prognoser. SYV gör även omvärldsanalyser på lokal, regional och nationell nivå. Utöver det finns det samverkan med kommunens näringslivsutvecklare.

I intervjuerna anges att arbetsmarknadens behov är tydligt och uttrycks i de olika forum och nätverk som finns. Det är en utmaning att prioritera i detta och samtidigt matcha mot individernas behov och förutsättningar. De kommunala verksamheternas behov väger oftast tyngst när det ska prioriteras vilka utbildningar som ska erbjudas på vuxenutbildningen. Det finns ingen systematisk kartläggning eller prognos för arbetsmarknadens behov som dokumenteras eller rapporteras till nämnden. Verksamheten är medveten om att behoven inom vård och omsorg kommer att fortsätta öka med tanke på den demografiska utvecklingen i kommunen.

Även uppdragsutbildningar erbjuds från vuxenutbildningen. Det innebär att lärare är på arbetsplatsen och undervisar i till exempel svenska som andraspråk för en grupp anställda. Detta anses vara en viktig verksamhet för att möta arbetslivets behov.

I intervjuerna anges att samverkan mellan regionens kommuner har inte fungerat tillfredsställande. Kommunerna tenderar att främst se till den egna kommunens verksamhet och inte hela regionen när gymnasieskolor och vuxenutbildningen dimensioneras.

Det förekommer att arbetsgivare och näringsliv uttrycker behov av kompetenser och därmed utbildningar som vuxenutbildningen skulle kunna erbjuda. Samtidigt kan det i vissa sammanhang vara svårt att skapa dessa utbildningar då det inte efterfrågas av individer. Därmed blir det svårt att starta en sådan utbildning.

Bedömning

Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta arbetslivets kompetensbehov?

Ja

Vuxenutbildningen har flera forum och systematiska möten för att möta representanter för näringslivet, arbetsgivare och olika myndigheter. Vidare tar verksamheten del av nationella och lokal statistik och prognoser över vilka yrken som det kan komma att uppstå brister inom. Detta ger en grund för att starta utbildningar för att möta arbetslivets kompetensbehov. Samtidigt finns det begränsningar vad gäller förutsättningarna att starta utbildningar. Vuxenutbildningen

är en relativt liten verksamhet som behöver anpassa vilka utbildningar som erbjuds utifrån olika behov.

Uppföljning och rapportering till nämnden

Revisionsfråga 4: Finns en systematisk dokumenterad uppföljning av vuxenutbildningen som kontinuerligt delges nämnden?

lakttagelser

Det finns ett årshjul som beskriver rapporteringen till nämnden. I dokumentet *Plan för systematiskt kvalitetsarbete*, Frivilliga skolformer (Reviderad senast 2025-03-24) anges att huvudmannen två gånger om året följer upp ”var vi är” genom de nyckeltal som rapporteras in till delårs- och helårsbokslutet. Bland annat betygssammanställningar och antal godkända rapporteras genom nyckeltalen. Det rapporteras även nationella statistik:

- Skolenkäten för årskurs 2 gymnasiet
- Skolenkäten för pedagogisk personal
- Nationell statistiksammanställning, Kolada

Denna statistik omfattar inte vuxenutbildningen.

I granskningen har vi tagit del av flera lokala nyckeltal för vuxenutbildningen som helhet. Det finns även andra nyckeltal som fokuserar på delar av verksamheten. I intervjuer anges att dessa nyckeltal framför allt är till för ledningen och används som underlag för övergripande rapportering till nämnden.

Vid rapporteringen av nyckeltalen (delårs och årsredovisning) skrivs en sammanfattande text från rektorerna till förvaltningen som sammanställer förvaltningens övergripande analys/kommentarer. Varje verksamhet beskrivs i rapporteringen.

Det sker uppföljning av elevernas nöjdhet med verksamheten som även inkluderar det arbete som SYV gör med eleverna. I intervjuerna anges att det är oklart om denna uppföljning når nämnden.

I intervjuerna anges att enhetens systematiska kvalitetsarbete i realiteten även är huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Det finns bara en enhet och huvudmannen har inget skäl till att bedriva ett annat eller övergripande systematiskt kvalitetsarbete. Det är enheten som bedriver det systematiska kvalitetsarbetet utan stöd från förvaltningen.

Externa utförare följs upp av gymnasiechefen. Rektor på NTI har det pedagogiska ansvaret. De har regelbunden kontakt samt det finns en plattform på nätet där vuxenutbildningen kan följa

varje elev som läser på NTI. Det finns varningssystem och rutiner för att hantera avvikelser. Nämnden får separat rapportering för eleverna som läser på distans. Uppföljningen bakas in i den övergripande statistik som rapporteras till nämnden.

Medarbetarenkäten rapporteras den till nämnden som helhet för förvaltning och inte per enhet eller verksamhet. Varje enhet ska ta fram en handlingsplan utifrån resultatet på enkäten. Denna rapporteras till nämnden genom skyddskommittén.

I protokollsgranskningen framgår att den ekonomiska uppföljningen rapporteras till nämnden 4 gånger per år. Det är förvaltningschef och controller som är föredragande i nämnden. Den ekonomiska uppföljningen är uppdelat på skolformerna men kompetenscentrum rapporteras som en samlad enhet. Under åren 2024 och 2025 beslutade nämnden i samtliga ärenden att godkänna rapporten och överlämna den till kommunstyrelsen. I rapporteringen redovisas kompetenscentrum som samlad verksamhet. Det framgår vidare att nämnden under året får information om verksamheterna den har ansvar för. Denna information omfattar ibland även vuxenutbildningen. Nämnden beslutar att de tagit del av informationen.

I protokollen under perioden 2024-05-23 till 2025-05-22 återfinns följande ärende som är specifika för vuxenutbildningen:

- Läsårstider och perioder för gymnasiet och vuxenutbildningen
- Rapportering av kränkingsärenden två gånger per år sammanställt och uppdelat på skolformerna.
- Information om detaljbudget
- Plan för systematiskt kvalitetsarbete inom frivilliga skolformer

Bedömning

Finns en systematisk dokumenterad uppföljning av vuxenutbildningen som kontinuerligt delges nämnden?

Delvis

Det sker uppföljning av vuxenutbildningen men den är i flera delar sammanvävd inom ramen för uppföljning av kompetenscentrum. Det framgår därmed inte fullt ut i protokollen eller dokumentation vilken uppföljning som gäller för just vuxenutbildningen.

Adekvata åtgärder

Revisionsfråga 5: Tillser nämnden att adekvata åtgärder vidtas om brister identifieras avseende verksamhet och ekonomi?

Iakttagelser

Under de senaste åren har förvaltningsledningen och ledningen för kompetenscentrum vidtagit åtgärder för att anpassa organisation och dimensionering utifrån ekonomiska ramar samt efterfråga på utbildningar. Detta har skett som verkställighet inom ramen för budget och verksamhetens uppdrag. Som exempel lyfter ledningen fram en översyn av administrativa och stödjande tjänster inom verksamheten vilket skedde på initiativ av förvaltningen och skolledningen under år 2024. I intervjuer anges vidare att ytterligare åtgärder sker inom ramen för tjänstemännen och ledningen för förvaltningen. Det är veckovisa regelbundna ledningsmöten inom förvaltningen och inom utbildningsverksamheten för att bland annat diskutera olika situationer. Ledningen är medveten om att budgeten är viktig att förhålla sig till samt att kommunens ekonomi är ansträngd. Därmed vidtas åtgärder inom flera förvaltningar och verksamheter, inklusive vuxenutbildning och gymnasiet.

Nämnden fattar årligen beslut om dimensionering av verksamheten och vilka utbildningar som ska erbjudas.

I intervjuer anges att det finns en tydlig förväntan att verksamheten ska vara kostnadseffektiv. Det har hänt att verksamheten har överskridit budgeten och då är det framför allt förvaltningschefen som har signalerat att verksamheten ska hålla sin budget och hur det hanteras.

I intervju framkommer att nämnden ofta ställer frågor på rapporterat underlag. Det har inte nyligen förekommit några konkreta åtgärder i form uppdrag att utreda eller genomlysas vuxenutbildningen.

Bedömning

Tillser nämnden att adekvata åtgärder vidtas om brister identifieras avseende verksamhet och ekonomi?

Nej

Vi kan konstatera att förvaltningen och ledningen för verksamheten fattar beslut om olika åtgärder och insatser för att hantera avvikelser eller brister avseende verksamhet och ekonomi. Till följd av bristerna inom uppföljningen kan det vara svårt för nämnden att identifiera

övergripande och strukturella utmaningar samt brister i verksamheten och ekonomi. Därmed försvåras även nämndens förutsättningar att fatta beslut rörande vuxenutbildningen.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hylte kommun genomfört en granskning av vuxenutbildningen. Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och folkhälsonämndens styrning av vuxenutbildningen är ändamålsenlig samt om detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kultur- och folkhälsonämndens styrning av vuxenutbildningen inte är helt ändamålsenlig. Vidare bedömer vi att detta inte helt sker med tillräcklig intern kontroll.

Rekommendationer

Vi rekommenderar nämnden att:

- På sikt utveckla mer unika målsättningar för vuxenutbildningen samt besluta om budget för vuxenutbildningen.
- Utveckla uppföljning och analys av vuxenutbildningen utifrån de lokala målsättningarna och budget.
- Genom uppföljning och analys skapa underlag för att som möjliggöra för nämnden att vidta åtgärder både för hela kompetenscentrum men även riktade mot vuxenutbildningen.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Har nämnden en ändamålsenlig styrning av vuxenutbildningens verksamhet? (mål/styrdokument/resursfördelning)	<p>Delvis</p> <p>Nämnden har beslutat om mål och budget för vuxenutbildningen. Detta sker inom ramen för kompetenscentrums budget. Det innebär att budgeten som nämnden beslutar om även omfattar gymnasieverksamheten. I flera delar är även beslut om målen nära förknippat med kompetenscentrum som även omfattar gymnasieskolan. Det finns för- och nackdelar med att vuxenutbildningen på så sätt blir nära knutet till gymnasieverksamheten. Bland annat handlar fördelarna om att skapa förutsättningar för båda verksamheterna då antalet elever varierar över tid och kan vara svåra att prognostisera. Samtidigt är de båda verksamheterna olika skolformer med olika uppdrag och innehåll, vilket talar för att de ska styras mer separat.</p> <p>Med tanke på verksamheternas relativa ringa omfattning samt den betydelse som kommunen sätter i kompetenscentrum kan det vara gynnsamt att under en period driva verksamheten inom dessa ramar. På sikt rekommenderar vi nämnden att förtydliga styrningen (mål och budget) för vuxenutbildningen och gymnasieskolan var för sig. Det innebär att nämnden även fattar beslut om budget för vuxenutbildningen.</p>	
2. Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta vuxnas utbildningsbehov?	<p>Ja</p> <p>Det finns två tjänster för studie- och yrkesvägledare på kompetenscentrum. Vidare finns det flera forum för samverkan där vuxenutbildningen kan möta vuxna med olika utbildningsbehov. Även om kommunen inte kan erbjuda utbildningar lokalt finns det utvecklade former av samverkan för att hitta utbildningar som möter de vuxnas behov.</p>	
3. Har nämnden ett ändamålsenligt arbete för att möta arbetslivets kompetensbehov?	<p>Ja</p> <p>Vuxenutbildningen har flera forum och systematiska möten för att möta representanter för näringslivet, arbetsgivare och olika myndigheter. Vidare tar verksamheten del av nationella och lokal statistik och prognoser över vilka yrken som det kan komma att uppstå brister inom. Detta ger en grund för att starta utbildningar för att</p>	

möta arbetslivets kompetensbehov. Samtidigt finns det begränsningar vad gäller förutsättningarna att starta utbildningar. Vuxenutbildningen är en relativt liten verksamhet som behöver anpassa vilka utbildningar som erbjuds utifrån olika behov.

4. Finns en systematisk dokumenterad uppföljning av vuxenutbildningen som kontinuerligt delges nämnden?	Delvis Det sker uppföljning av vuxenutbildningen men den är i flera delar sammanvävd inom ramen för uppföljning av kompetenscentrum. Det framgår därmed inte fullt ut i protokollen eller dokumentation vilken uppföljning som gäller för just vuxenutbildningen.	
5. Tillser nämnden att adekvata åtgärder vidtas om brister identifieras avseende verksamhet och ekonomi?	Nej Förvaltningen och ledningen för verksamheten fattar beslut om olika åtgärder och insatser för att hantera avvikelser eller brister avseende verksamhet och ekonomi. Till följd av bristerna inom uppföljningen kan det vara svårt för nämnden att identifiera övergripande och strukturella utmaningar samt brister i verksamheten och ekonomi. Därmed försvåras även nämndens förutsättningar att fatta beslut rörande vuxenutbildningen.	

2025-09-09

Carl-Magnus Stenehav

Viktor Prytz

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Hylte kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 25 april 2025. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.